

Acinetobacter Baumannii'ye Bağlı Gelişen Ventilatör İlişkili
Pnömonilerde Klinik ve Mikrobiyolojik Sonuçların
Deęerlendirilmesi ve Sonuca Etki Eden Faktörlerin
Belirlenmesi

Sema Ünal Sarı, Fatih Temoçin

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi

Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji ABD

Giriş

- VIP sık görülen hastane kaynaklı enfeksiyonlar arasında yer almaktadır.
- VIP yoğun bakım hastalarının hastanede kalış süresinin uzamasına ve mortalitesinin artmasına neden olmaktadır.
- VIP'in en sık sebepleri arasında *Acinetobacter spp* yer almakta olup bu bakterinin neden olduğu enfeksiyonlarda ölüm oranlarının yüksek olduğu bildirilmektedir.

Amaç

- Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi YBÜ'lerinde *A.baumannii*'nin neden olduğu VIP hastalarının;
  - Risk faktörlerini belirlemek
  - Antibiyotik direnç oranlarını saptamak
  - Tedavilerin klinik ve mikrobiyolojik yanıtlarını ve sonuçlara etki eden faktörleri belirlemektir.

Gereç ve Yöntem

- Çalışmamız retrospektif kohort çalışması olarak planlanmıştır.
- Çalışmaya Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi YBÜ'lerde Ocak 2017 - Aralık 2022 tarihleri arasında *A.baumannii* 'nin etken olduğu VIP tanısı konan 109 hasta dahil edilmiştir.
- Çalışmaya alınan hastaların demografik özellikleri, klinik özellikleri, laboratuvar ve mikrobiyolojik parametreleri ve tedavi yanıtları kaydedildi.
- Klinik yanıt için hastaların tüm nedenlere bağlı 14 ve 28 günlük mortaliteleri göz önüne alınmıştır.

Bulgular

	Toplam n:109 (%)
Yaş (yıl)	62,28 ± 17,13
Kadın/Erkek	73/36
Komorbid hastalık	82 (75)
Kronik akciğer hastalığı	22 (20)
Kronik kalp hastalığı	67 (61,5)
Kronik böbrek yetmezliği	7 (6)
Diabetes mellitus	26 (23,8)
İmmünsüpresif hastalık	28 (25,6)
Steroid kullanımı	59 (54)
Sağlık bakım öyküsü	109 (100)
Antibiyotik kullanım öyküsü	109 (100)
VİP esnasında APACHE II skoru	23 (7- 37)
VİP esnasında SOFA skoru	7 (2- 16)
Tanıda septik şok	38 (34,8)
Klinik yanıt	
14 günlük mortalite	48 (44)
28 günlük mortalite	61 (56)

Antibiyotik direnci	
Seftazidim	108 (99)
İmipenem	108 (99)
Meropenem	108 (99)
Amikasin	59 (54,1)
Gentamisin n:108	100 (92,5)
Siprofloksasin	108 (99)
Levofloksasin	108 (99)
Trimetoprim-sülfometaksazol	101(92,6)
Kolistin n:69	6 (8,6)

Tablo 1. Hastaların demografik özellikleri, komorbiditeleri ve medikal geçmişlerinin 14 ve 28 günlük mortaliteyi etkisinin incelenmesi

	14 günlük mortalite			28 günlük mortalite		
	Hayır n:61 (%)	Evet n:48 (%)	P	Hayır n:48(%)	Evet n:61 (%)	P
Yaş (yıl)	59,26 ± 18,29	66,13 ± 14,85	0,041	57,54 ± 19,31	66,02 ± 14,27	0,013
Cinsiyet (K/E)	47/14	26/22	0,013	36/12	37/24	0,116
Komorbid hastalık						
Var	42 (51,2)	40 (48,8)	0,086	29 (35,4)	53 (64,6)	0,002
Yok	19 (70,4)	8 (29,6)		19 (70,4)	8 (29,6)	
Kronik akciğer hastalığı	5 (22,7)	17 (77,3)	0,001	3 (13,6)	19 (86,4)	0,004
Kronik kalp hastalığı	35 (52,2)	32 (47,8)	0,323	24 (35,8)	43 (64,2)	0,031
Kronik böbrek yetmezliği	4 (57,1)	3 (42,9)	0,948	3 (42,9)	4 (57,1)	0,948
Diyabetes mellitus	16 (61,5)	10 (38,5)	0,512	11 (42,3)	15 (57,7)	0,839
İmmünsüpresif hastalık	10 (35,7)	18 (64,3)	0,014	9 (32,1)	19 (67,9)	0,145
Romatolojik hastalık	0 (0)	2 (100)	--	0 (0)	2 (100)	--
Steroid kullanımı	27 (45,8)	32 (54,2)	0,021	20 (33,9)	39 (66,1)	0,022
Sağlık bakım öyküsü	61 (56)	48 (44)	--	48 (44)	61 (56)	--
Antibiyotik kullanım öyküsü	61 (56)	48 (44)	--	48 (44)	61 (56)	--

Tablo 2: Hastaların klinik özelliklerinin 14 ve 28 günlük mortaliteye olan etkileri

	14 günlük mortalite			28 günlük mortalite		
	Hayır n=61	Evet n=48	P	Hayır n=48	Evet n=61	P
VİP öncesi MV süresi (gün)	9,46 ± 6,44	9,15 ± 6,96	0,806	9,75 ± 6,42	8,98 ± 6,85	0,55
VİP öncesi hastanede kalış süresi (gün)	16,44±10,21	18,08±12,22	0,445	15,5±10,04	18,48±11,81	0,171
Tanıda septik şok (Evet/Hayır)	13/48	25/23	0,001	7/41	31/30	<0,001
VİP esnasında APACHE II skoru Ortanca (Min-Mak)	21 (7- 35)	26 (13- 37)	<0,001	19,5 (7- 35)	26 (10- 37)	<0,001
VİP esnasında SOFA skoru Ortanca (Min-Mak)	7 (2- 15)	8 (4- 16)	0,023	7 (2- 13)	8 (4- 16)	0,005

Tablo 3: Tedavi öncesinde bakılan kan parametrelerinin ölen ve sağ kalan hastalar arasında karşılaştırılması

	14 günlük mortalite			28 günlük mortalite		
	Hayır n:61	Evet n:48	P	Hayır n: 48	Evet n:61	P
Beyaz küre sayısı	15.029 ± 9.257	18.976 ± 11.374	0,059	15.028 ± 10.054	18.137 ± 10.513	0,129
Hemoglobin	9,22 ± 1,82	9,69 ± 1,82	0,191	8,95 ± 1,74	9,8 ± 1,82	0,017
Platelet sayısı	282.721 ± 177.885	244.562 ± 120.864	0,209	276.042 ± 185.838	257.951 ± 128.603	0,547
Glukoz	157 ± 67	184 ± 89	0,080	152 ± 67	182 ± 84	0,055
BUN	44 ± 31	56 ± 36	0,066	38 ± 28	58 ± 35	0,002
Kreatinin	1,45 ± 1,51	1,7 ± 1,86	0,451	1,23 ± 1,43	1,82 ± 1,81	0,082
CRP	165 ± 100	169 ± 96	0,819	169 ± 105	164 ± 93	0,785
PCT	10,7 ± 24,6	5,9 ± 14,2	0,246	11,5 ± 26,8	6,4 ± 14,2	0,222
pH	7,42 ± 0,1	7,38 ± 0,1	0,034	7,43 ± 0,1	7,38 ± 0,1	0,012
pCO ₂	48,3 ± 18	57 ± 20,3	0,026	46,5 ± 14,8	56,6 ± 21,6	0,010
pO ₂	67 ± 37	63,2 ± 24,9	0,531	71,4 ± 39,7	60,5 ± 23,6	0,084
Laktat	1,6 ± 0,6	2,2 ± 1,1	0,001	1,5 ± 0,5	2,2 ± 1	<0,001

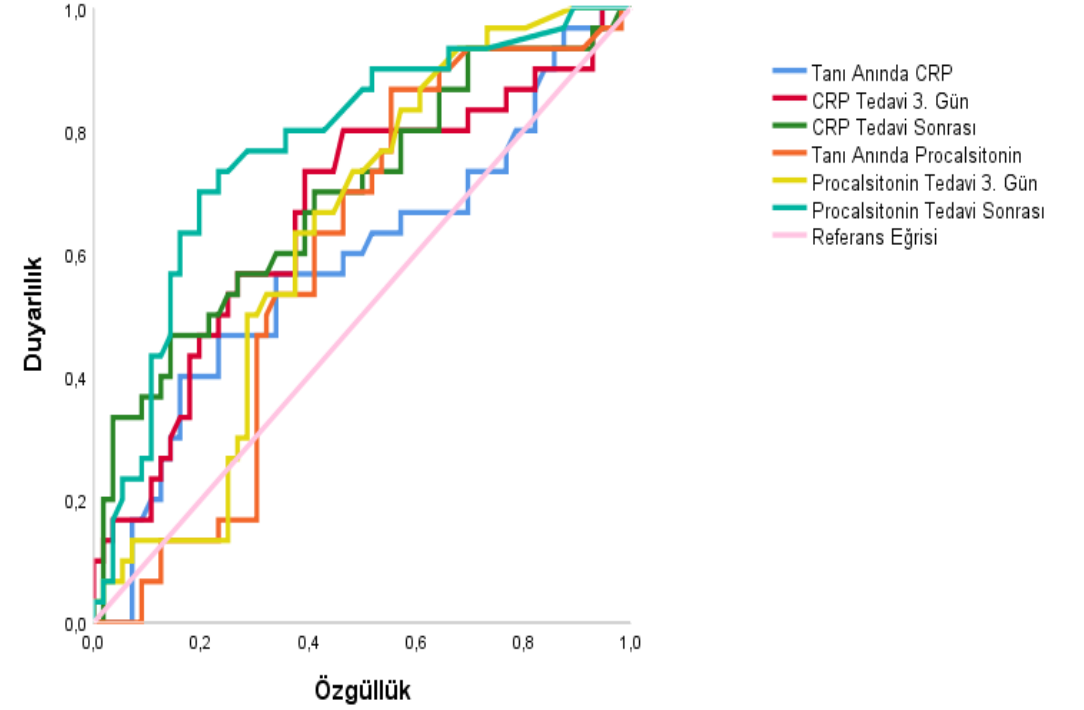
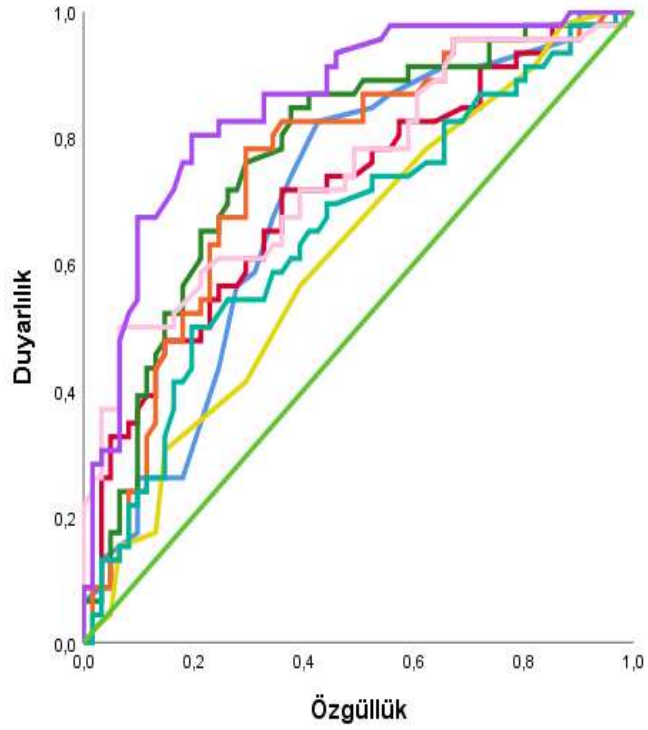
Tablo 4: Tedavinin 3. gününde bakılan kan parametrelerinin ölen ve sağ kalan hastalar arasında karşılaştırılması

	14 günlük mortalite			28 günlük mortalite		
	Hayır n:61	Evet n:48	P	Hayır n: 48	Evet n:61	P
Beyaz küre sayısı	11.111 ± 6.256	23.304 ± 49.982	0,004	10.741 ± 6.781	20.997 ± 44.492	0,008
Hemoglobin	8,83 ± 1,73	9,13 ± 1,6	0,351	8,58 ± 1,62	9,27 ± 1,66	0,036
Platelet sayısı	282.541 ± 143.455	204.896 ± 111.676	0,005	289.167 ± 154.154	216.230 ± 109.779	0,008
Glukoz	132 ± 46	181 ± 106	0,004	125 ± 42	176 ± 98	0,002
BUN	45 ± 30	63 ± 36	0,008	40 ± 28	64 ± 35	0,001
Kreatinin	1,58 ± 1,96	1,85 ± 1,76	0,454	1,34 ± 1,59	1,98 ± 2,03	0,090
CRP	107 ± 72	167 ± 118	0,004	108 ± 72	153 ± 112	0,024
PCT	5,11 ± 12,1	6,84 ± 17,6	0,562	4,81 ± 12,3	6,68 ± 16,3	0,528
pH	7,45 ± 0,06	7,36 ± 0,12	<0,001	7,45 ± 0,06	7,38 ± 0,11	0,001
pCO₂	43,5 ± 9,2	55,9 ± 16,7	<0,001	42 ± 9,1	54,4 ± 15,4	<0,001
pO₂	73,6 ± 42,6	60,1 ± 34,1	0,531	75 ± 44,5	61,9 ± 34,3	0,090
Laktat	1,5 ± 0,7	6,3 ± 28,2	0,001	1,4 ± 0,7	5,4 ± 25	<0,001

Tablo 5: Tedavinin sonunda bakılan kan parametrelerinin ölen ve sağ kalan hastalar arasında karşılaştırılması

	14 günlük mortalite			28 günlük mortalite		
	Hayır n:61	Evet n:48	P	Hayır n: 48	Evet n:61	P
Beyaz küre sayısı	11.129 ± 8.334	16.240 ± 10.602	0,012	10.491 ± 8.242	15.633 ± 10.186	0,010
Hemoglobin	8,87 ± 1,64	8,8 ± 1,3	0,788	8,82 ± 1,68	8,85 ± 1,34	0,914
Platelet sayısı	298.808 ± 170.334	187.544 ± 127.323	0,001	323.235 ± 172.090	192.186 ± 127.882	<0,001
Glukoz	135 ± 61	201 ± 131	0,002	126 ± 37	194 ± 126	0,001
BUN	41 ± 31	77 ± 45	<0,001	34 ± 27	74 ± 43	<0,001
Kreatinin	1,26 ± 1,04	2,2 ± 1,77	0,003	1,16 ± 1,04	2,07 ± 1,64	0,002
CRP	78 ± 78	161 ± 118	0,001	62 ± 59	154 ± 114	<0,001
PCT	2,7 ± 9	8,9 ± 19,4	0,103	0,58 ± 1,4	9,13 ± 18,6	0,005
pH	7,3 ± 0,96	7,26 ± 0,19	0,758	7,29 ± 1,08	7,28 ± 0,19	0,921
pCO₂	43 ± 13,2	65,6 ± 22,5	<0,001	41,8 ± 12,1	61,6 ± 22,5	<0,001
pO₂	74,7 ± 50,6	57,3 ± 27,8	0,045	79 ± 53	57,6 ± 30	0,015
Laktat	2,4 ± 5	3,5 ± 3,5	0,265	2,2 ± 5,6	3,3 ± 3,3	0,249

Şekil: 14 günlük mortalite için parametrelere ait ROC eğrileri

Tablo 6: 14 günlük mortaliteyi tahmin etmede eşik değerler

	Cut-off	Duyarlılık %	Özgüllük %	PPV %	NPV %	AUC (%95 CI)	P
Tanı Anında APACHE II Skoru	≥22	83,3	57,38	60,61	81,40	0,710 (0,613- 0,808)	<0,001
Tanı Anında Laktat	≥1,68	70,83	63,93	60,71	73,58	0,708 (0,61- 0,806)	<0,001
Laktat Tedavi 3. Gün	≥1,43	83,33	62,30	63,49	82,61	0,770 (0,68- 0,86)	<0,001
Tanı Anında SOFA Skoru	≥8	58	60,66	53,85	64,91	0,630 (0,525- 0,734)	0,021
Tanı Anında PCO₂	≥56,1	50	80,33	66,67	67,12	0,648 (0,542- 0,753)	0,008
PCO₂ Tedavi 3. Gün	≥55,6	50	93,44	85,71	70,37	0,734 (0,637- 0,831)	<0,001
Tanı Anında CRP	---	---	---	---	---	0,519 (0,409- 0,630)	0,728
CRP Tedavi 3. Gün	≥160	47,73	80,33	63,64	68,06	0,648 (0,538- 0,757)	0,010
Tanı Anında PCT	---	---	---	---	---	0,586 (0,475- 0,697)	0,130
PCT Tedavi 3. Gün	≥0,65	71,43	63,79	58,8	75,5	0,667 (0,561- 0,773)	0,005

Tablo 7: Çok deęişkenli analizde 14 ve 28 günlük mortaliteye etki eden faktörler

	Multiple			
	14 günlük mortalite		28 günlük mortalite	
	OR (%95 CI)	P	OR (%95 CI)	P
Yaş	0,982 (0,902- 1,069)	0,675	0,981 (0,897- 1,073)	0,676
Cinsiyet(Referans erkek)	0,013 (0- 0,384)	0,012	0,446 (0,039- 5,079)	0,515
Komorbid Hastalık (Referans yok)	0,165 (0,003- 9,635)	0,385	1,501 (0,038- 59,094)	0,828
Kronik Akciğer Hastalığı (Referans yok)	21,181 (1,038- 432,179)	0,047	10,972 (0,833- 144,537)	0,069
İmmüsupresif Hastalık (Referans yok)	3,466 (0,23- 52,341)	0,37	0,076 (0,004- 1,444)	0,086
Steroid Kullanımı (Referans yok)	6,632 (0,268- 164,386)	0,248	1,28 (0,074- 22,158)	0,865
VİP esnasında APACHE II skoru	1,457 (1,034 - 2,054)	0,032	1,355 (1,016 - 1,806)	0,038
VİP esnasında SOFA skoru	1,008 (0,428 - 2,377)	0,985	1,219 (0,541 - 2,742)	0,633
Beyaz küre sayısı tedavi öncesi	1,156 (1,015-1,317)	0,029	1 (1-1)	0,217
<i>Acinetobacter</i> bakteriyemisi (Referans yok)	0,28 (0,033- 2,363)	0,242	0.127 (0.008- 2.079)	0.148
Tedavi Başlangıcı (Referans etkene yönelik)	0,012 (0- 0,909)	0,045	0,034 (0,001- 1,943)	0,101

Sonuç ve Tartışma

- *A.baumannii* 'nin etken olduğu VIP vakalarında mortalite oranı yüksek, etkili tedaviler kısıtlı olup bu konuda her merkezin kendi verilerini sunması oldukça önemlidir.
- *A.baumannii*'nin yayılımını önlemek ve direnç oranını artırmamak için enfeksiyon kontrol önlemlerine titizlikle dikkat edilmesi ve akılcı antibiyotik kullanılması gerekmektedir.

Teşekkürler...